

Βιβλιογραφική έρευνα :

A.2

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Περιεχόμενα

- Πληροφορία - Πληροφοριακή ανάγκη
- Δημιουργία πληροφοριακής ανάγκης
- Προσδιορισμός του θέματος της εργασίας
- Αποδόμηση του θέματος
- Διατύπωση των Λέξεων – Κλειδιών
- Αναγνώριση των πεδίων μίας βιβλιογραφικής αναγραφής
- Είδη αναζήτησης
- Σύνθετη αναζήτηση
- Αναζήτηση φράσεων
- Αποκοπή

Πληροφορία - Πληροφοριακή Ανάγκη

- Πληροφορία¹ είναι το στοιχείο γνώσης ή κρίσης που μεταδίδεται από ένα πομπό σε ένα δέκτη
- Πληροφοριακή ανάγκη² είναι η κατάσταση, κατά την οποία ανακύπτει μία αβεβαιότητα, την οποία ο άνθρωπος πιστεύει ότι μπορεί να αντιμετωπίσει με πληροφορίες

Η πληροφορία είναι ένας πόρος ζωτικής σημασίας για την εκπαίδευση, την επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη, αλλά και για τις παγκόσμιες οικονομίες.

Η τρέχουσα υπερ-πληροφόρηση απαιτεί από τους ανθρώπους να τεκμηριώνουν και να αξιολογούν τις πληροφορίες, για να επιβεβαιωθεί η αξιοπιστία τους. Οπότε προκύπτει η ανάγκη για αποτελεσματική χρήση της πληροφορίας.

Πληροφορία - Πληροφοριακή Ανάγκη

Το **διαδίκτυο** αποτελεί έναν από τους βασικούς πόρους αναζήτησης της πληροφορίας.

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει ραγδαία αύξηση της παραγόμενης πληροφορίας με παράλληλη αύξηση της απαίτησης για πληροφόρηση.

Ωστόσο απαιτείται αρκετός χρόνος και χρήμα για τη συγκέντρωση, οργάνωση και εύρεση της πληροφορίας.

Άρα υπάρχει μεγάλη ανάγκη απόκτησης πληροφοριακών δεξιοτήτων και γνώσεων για την εξεύρεση, αξιολόγηση και χρήση της πληροφορίας.

Δημιουργία πληροφοριακής ανάγκης

Η πληροφοριακή ανάγκη στον ακαδημαϊκό χώρο προέρχεται από την ανάγκη δημιουργίας μίας εργασίας για διδακτικούς ή ερευνητικούς σκοπούς. Π.χ. :

- Στα πλαίσια ενός μαθήματος
- Ως πτυχιακή ή μεταπτυχιακή τελική εργασία
- Ως Διδακτορική Διατριβή
- Ανακοίνωση αποτελεσμάτων μίας έρευνας
- Ανακοίνωση σε Συνέδριο
- Δημιουργία άρθρου σε επιστημονικό περιοδικό

Προσδιορισμός του θέματος της εργασίας

Σε πολύ αρχικό στάδιο, πριν ακόμη ξεκινήσει η αναζήτηση πληροφοριών και βιβλιογραφίας και πριν αποφασίσουμε αν θα ασχοληθούμε με το συγκεκριμένο θέμα, θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ορισμένα δεδομένα σε σχέση με την εργασία:

- Το ακριβές θέμα που πρόκειται να διερευνηθεί, την έκτασή του και την επιστημονική άποψη από την οποία θα εξεταστεί (π.χ. νομική, στατιστική, κοινωνιολογική κλπ)
- Τις έννοιες, τους όρους και τις φράσεις που περιγράφουν το θέμα
- Την πληθώρα και το είδος των πληροφοριών – δεδομένων που χρειάζονται προκειμένου να διερευνηθεί το θέμα.

Προσδιορισμός του θέματος της εργασίας

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Θέλεις να ερευνήσεις ένα θέμα για τους:

«Οικονομικούς μετανάστες».

Πρόκειται για ένα γενικό θέμα.

Σε αυτή την περίπτωση πολύ γρήγορα θα αντιληφθείς ότι οι πληροφορίες που θα βρεις θα είναι υπερβολικά πολλές ενώ σε αντίθετη περίπτωση όταν το θέμα είναι πολύ εξειδικευμένο θα βρεις πολύ λίγες πληροφορίες που να καλύπτουν την έρευνά σου.

Αυτό που έχεις να κάνεις είναι να θέσεις κάποιες ερωτήσεις, που θα σε βοηθήσουν να καθορίσεις το θέμα σου:

- Ορολογία «οικονομικοί μετανάστες» «πρόσφυγες»
- Τι γνωρίζεις για αυτό και τι όχι; Έχεις ασχοληθεί παλαιότερα με το θέμα;
- Από ποια πλευρά θέλεις να το εξετάσεις (οικονομική, κοινωνική, νομική, εξωτερικής πολιτικής, δημόσιας υγείας κλπ.);
- Ποιά γεωγραφική χώρα ή περιοχή θέλεις να καλύψεις;
- Ποιά χρονική περίοδο;
- Τι είδους πληροφορίες – δεδομένα σκέφτεσαι να συμπεριλάβεις (στατιστικές αναλύσεις, ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις, νόμους);

Προσδιορισμός του θέματος της εργασίας

Αρχικές ενέργειες:

- Ξεκαθαρίζουμε το θέμα (κύριο θέμα – επιστημονικός κλάδος στον οποίο ανήκει - απόψεις – υποθέματα – μη χρησιμοποιούμενοι όροι)
- Δημιουργούμε λέξεις – κλειδιά = περιγραφείς
- Βρίσκουμε συνώνυμους όρους
- Μεταφράζουμε στα Αγγλικά ή σε άλλη γλώσσα

ΑΣΚΗΣΗ

- Θέμα εργασίας:
«Μελέτη των συστημάτων για τραπεζικές συναλλαγές
μέσω του Διαδικτύου»
- Περιγράψτε το παραπάνω θέμα δίνοντας λέξεις-κλειδιά

ΑΣΚΗΣΗ

ΛΥΣΗ

- Οικονομική επιστήμη
- Επιστήμη της πληροφορικής
- Παγκόσμιος ιστός
- Διαδίκτυο
- Ίντερνετ
- Τραπεζικές εργασίες
- Τραπεζικές συναλλαγές
- Ηλεκτρονική τραπεζική

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

Υπάρχουν διάφορες στρατηγικές αναζήτησης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ταυτόχρονα:

Λέξεις κλειδιά

Τελεστές Bool

Θεματική αναζήτηση

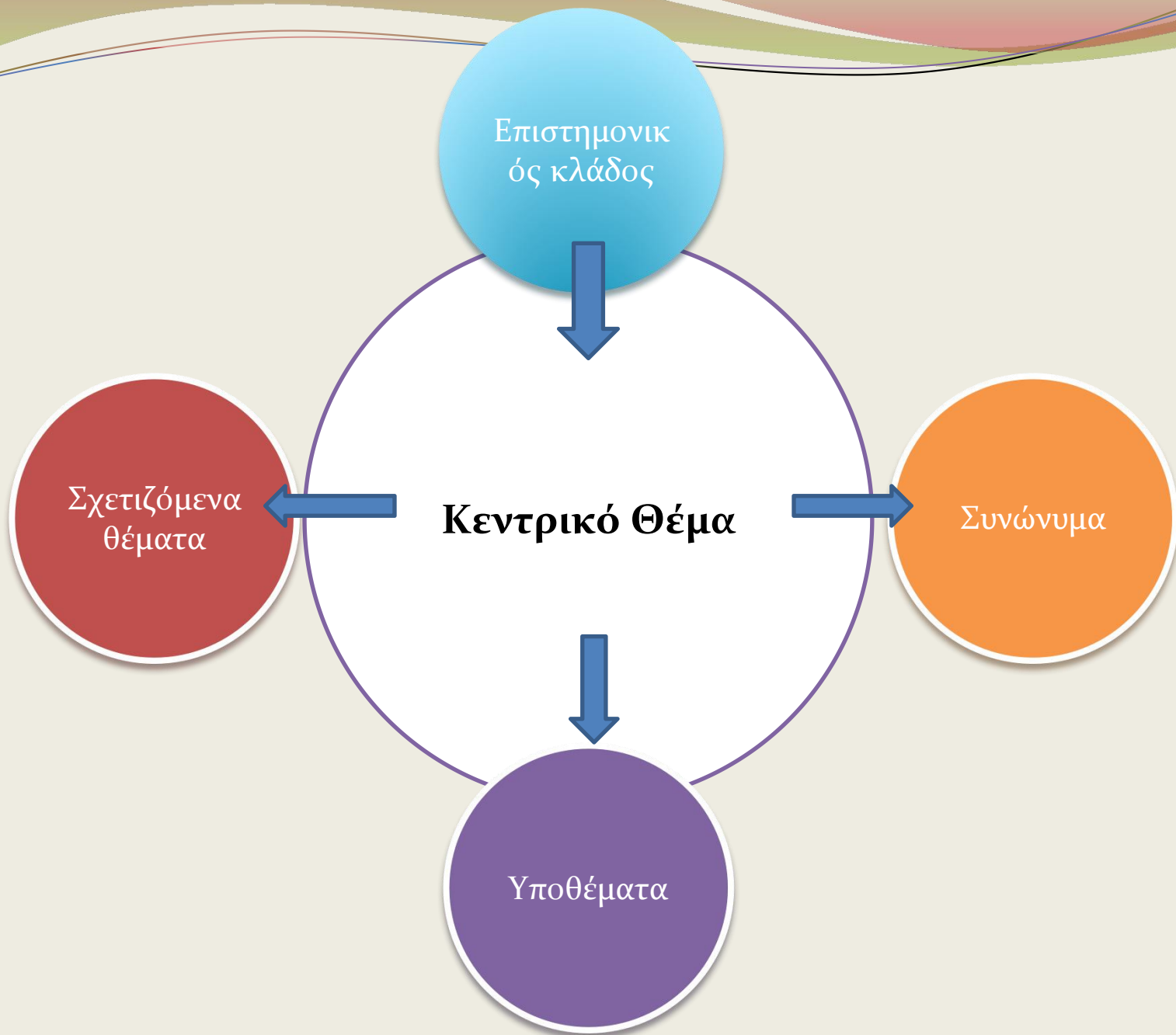
Αναζήτηση φράσεων

Αποκοπή

Αποδόμηση του θέματος

Εδώ θα πρέπει να διαμελίσουμε το θέμα σε επιμέρους κομμάτια ή λέξεις-κλειδιά, ως εξής:

- Γράφω το κεντρικό θέμα στη μέση
- Γράφω πιο πάνω τον **επιστημονικό κλάδο** και τα επιστημονικά πεδία που ανήκει το θέμα (ευρύτεροι όροι)
- Γράφω κάτω από το θέμα τα ένα ή περισσότερα **υποθέματα** στα οποία χωρίζεται (στενότεροι όροι)

Αποδόμηση του θέματος

- Προσθέτω αριστερά – δεξιά **σχετιζόμενες έννοιες** γύρω από το κεντρικό θέμα (σχετιζόμενοι όροι)
- **Μεταφράζω** τους όρους με εξειδικευμένα επιστημονικά Λεξικά στην γλώσσα αναζήτησης
- Βρίσκω τα **συνώνυμα** όλων των όρων και τα καταγράφω
- Βγάζω τα άρθρα και τις προθέσεις
- Όσο μπορώ ΔΕΝ χρησιμοποιώ φράσεις ΜΟΝΟ λέξεις

Όλοι αυτοί οι όροι αποτελούν τις Λέξεις-Κλειδιά που θα μου χρησιμεύσουν στην αναζήτηση της Βιβλιογραφίας μου.

Κανόνες για τη διατύπωση των Λέξεων - Κλειδιών

- Χρησιμοποιούμε κυρίως Λέξεις και όχι Φράσεις
- Στον Ενικό **ΚΑΙ** στον Πληθυντικό αριθμό π.χ. Child-child**ren**
- Προσοχή στην Ορθογραφία. Όπου είναι αναγκαίο αναγράφονται και με τους δύο όρους π.χ. Organ**is**ation-organ**iz**ation
- Διατύπωση Φράσεων μόνο όπου είναι απολύτως αναγκαίο.
- Προσοχή στην ξένη γλώσσα μπορεί να υπάρχουν διαφορετικά συνώνυμα απ' ότι στην Ελληνική
- Ορισμένες Φράσεις πρέπει να αναζητηθούν και με τη Συντομογραφία τους π.χ. **ΕΕ** = Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Προσοχή στις διφορούμενες έννοιες π.χ. Cycle = κύκλος, ποδήλατο, περίοδος.
- Αναζήτηση συνώνυμων ή σχετικών όρων π.χ. teenagers-adolescents ή νέοι – έφηβοι.
- Αναζήτηση ευρύτερων ή και στενότερων όρων.

ΑΣΚΗΣΗ

- Θέμα εργασίας:
- «Ευρωπαϊκά Προγράμματα που βρίσκονται σε ισχύ στην Ελλάδα σήμερα και αφορούν την Ηλιακή Ενέργεια»
- Περιγράψτε το παραπάνω θέμα δίνοντας λέξεις-κλειδιά

Πηγές
Ενέργειας

Νομικό
Πλαίσιο

Ηλιακή Ενέργεια

Προγράμ
ματα
Οικονομι
κής
Βοήθειας

Φωτοβολτ
αϊκά

Ηλιακός
συλλέκτης

Βιοκλιματι
κό κτήριο

Για να μπορέσουμε να κάνουμε

ΣΩΣΤΑ

μία αναζήτηση θα πρέπει να

κατανοήσουμε τον

τρόπο δόμησης

μίας Βάσης Δεδομένων

Τρόπος δόμησης μίας Βάσης Δεδομένων

Οι Κατάλογοι των Βιβλιοθηκών και οι Βάσεις δεδομένων αποτελούνται από εγγραφές (records).

Κάθε εγγραφή αποτελείται από πεδία τα οποία περιγράφουν ένα ντοκουμέντο (άρθρο, βιβλίο, μελέτη, video, έργο τέχνης, κλπ.).

Τα πεδία αυτά αποτελούν τα σημεία πρόσβασης κατά την έρευνα.

Τα βασικά πεδία μίας εγγραφής είναι:

Τίτλος
Συγγραφέας
Θέμα
κ.ά.

Αναγνώριση των πεδίων μίας βιβλιογραφικής αναγραφής

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Σπουρδαλάκης, Μιχάλης. Για τη θεωρία και τη μελέτη των
πολιτικών κομμάτων . – 2^η έκδ. – . Αθήνα: Εξάντας, 1990. –
243σ. · 21x14εκ.

Περιέχει βιβλιογραφία

ISBN 960-256-090-8, ISBN-13 978-960-256-090-7 (Μαλακό εξώφυλλο) [Κυκλοφορεί]
€ (Τελ. ενημ: 14/1/2010) · Η τιμή περιλαμβάνει Φ.Π.Α. 6%.

[Πολιτικά κόμματα \[DDC: 324.2\]](#)

- Συγγραφέας
- Τίτλος
- Θέμα
- Εκδότης

<http://www.biblionet.gr>

Είδη αναζήτησης

Υπάρχουν δύο είδη αναζητήσεων πληροφοριών:

- Η Απλή αναζήτηση

Στην απλή αναζήτηση επιλέγουμε ένα πεδίο (π.χ. ψάχνουμε βιβλία του καθηγητή Ι.-Α. Μεταξά δηλ. μόνο με τον συγγραφέα)

- Η Σύνθεση αναζήτηση

Εδώ κάνουμε συνδυασμούς πεδίων (π.χ. Βιβλία του συγγραφέα Ι.-Α. Μεταξά που να αφορούν την Τέχνη δηλ. συγγραφέα και θέμα)

Σύνθετη αναζήτηση

Η Σύνθετη αναζήτηση διευκολύνεται με τους Λογικούς Τελεστές (Boolean operators) είναι λέξεις ή σύμβολα που ορίζουν λογικές σχέσεις μεταξύ δύο ή περισσότερων όρων. Χρησιμοποιούνται σε μηχανές αναζήτησης τόσο στον Παγκόσμιο Ιστό όσο και στις Βιβλιοθήκες.

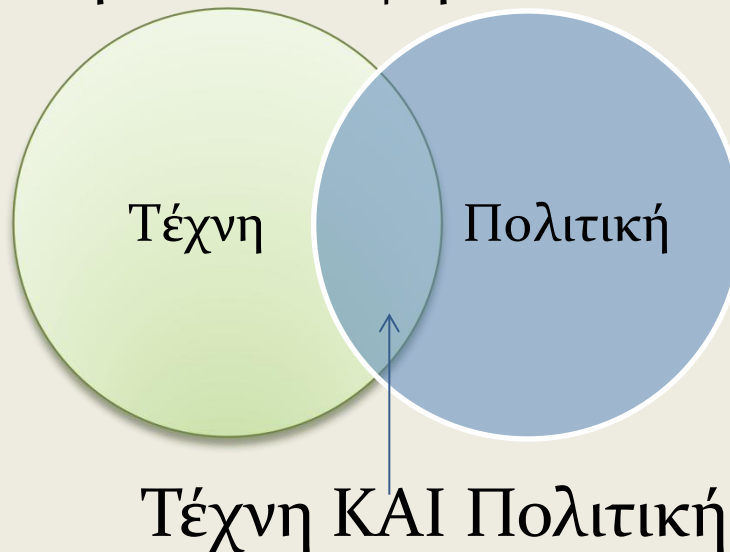
Οι Λογικοί τελεστές είναι οι εξής:

- ΚΑΙ / AND
- ΟΧΙ / NOT
- Ή / OR

Σύνθετη αναζήτηση

Ο Τελεστής ΚΑΙ / AND

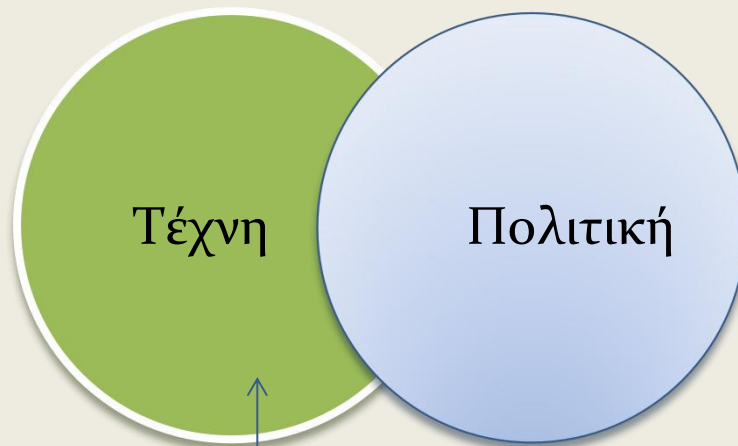
Χρησιμοποιείται με σκοπό να περιοριστούν τα αποτελέσματα της αναζήτησης, για να είναι πιο ακριβή. Δηλ. θα περιέχουν μόνο όσα ντοκουμέντα αναφέρονται ΚΑΙ στους δύο όρους.

Σύνθετη αναζήτηση

Ο Τελεστής ΟΧΙ / NOT

Χρησιμοποιείται με σκοπό να αποκλειστεί ο **δεύτερος** όρος. Π.χ. Τέχνη, ΟΧΙ Πολιτική (επικοινωνία, ηθική κά.)

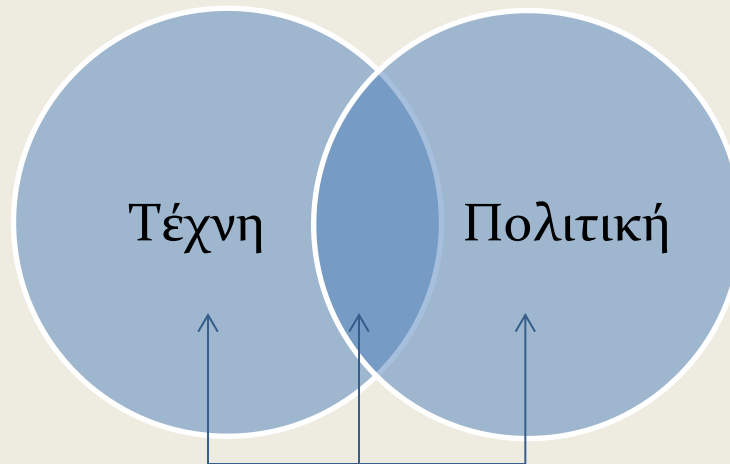

Τέχνη, ΟΧΙ Πολιτική

Σύνθετη αναζήτηση

Ο Τελεστής Ή / OR

Χρησιμοποιείται με σκοπό να διευρύνει τα αποτελέσματα της αναζήτησης. Χρησιμοποιείται για να συνδέσει συνώνυμους όρους. Εδώ αναφέρονται όσα ντοκουμέντα περιέχουν είτε τον πρώτο, είτε τον δεύτερο όρο, είτε και τους δύο μαζί.

Τέχνη Ή Πολιτική

Αναζήτηση φράσεων

Σε όλες τις μηχανές αναζήτησης υπάρχει η δυνατότητα αναζήτησης φράσης πέρα από μεμονωμένους όρους τοποθετώντας τη φράση σε εισαγωγικά.

π.χ. “**Μεταναστευτική πολιτική**”.

Η χρήση εισαγωγικών αυξάνει την ποιότητα και ακρίβεια της αναζήτησης μας, ενώ μειώνει τον όγκο των αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, επιτρέπει το συνδυασμό δυο ή περισσότερων φράσεων σε μια μόνο αναζήτηση χρησιμοποιώντας τους λογικούς τελεστές Boolean, π.χ. “μεταναστευτική πολιτική” **ΚΑΙ** “Ευρωπαϊκή Ένωση”.

Αποκοπή

Κατά την αναζήτησή μας σε καταλόγους βιβλιοθηκών είτε σε βάσεις δεδομένων υπάρχει η δυνατότητα χρήσης της αποκοπής, δηλαδή της αντικατάστασης ενός ή περισσοτέρων γραμμάτων μιας λέξης με ένα σύμβολο. Το σύμβολο αποκοπής μπορεί να διαφέρει από μηχανή σε μηχανή αναζήτησης, αλλά συνήθως δηλώνεται με τα παρακάτω σύμβολα:

* αστερίσκος

? ερωτηματικό

δίσηση

% ποσοστό

Π.χ. η αναζήτηση με αποκοπή για Οικονομ* θα επιστρέψει στοιχεία που περιέχουν τους όρους: οικονομ-ία, οικονομ-ετρία, οικονομ-ικά κ.ά.

Αποκοπή

Επιπρόσθετα, τα σύμβολα αυτά είναι ιδιαίτερα χρήσιμα στις περιπτώσεις που:

- επιθυμούμε την εμφάνιση και του πληθυντικού αριθμού
πχ. **child*** για child ή children
- αγγλικού και αμερικάνικου τρόπου γραφής ενός όρου
πχ. **theat*** για theat-re ή theat-er
- εμφάνιση σχετικών εννοιών που γράφονται παρόμοια
πχ. **organi?ation** για organi**s**ation ή organi**z**ation
- δεν γνωρίζουμε πως γράφεται μια λέξη
πχ. Antar* για Antarctic, knowle* για knowledge

Τρόποι αναζήτησης στην Google

- Η λέξη-κλειδί intitle: **π.χ. intitle:εκπαιδευτικά χρονικά**. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα το google θα επιστρέψει όλες τις διευθύνσεις που εμφανίζουν στον τίτλο της σελίδας τους τη λέξη εκπαιδευτικά και σε οποιοδήποτε σημείο της σελίδας τη λέξη χρονικά.
- Η λέξη-κλειδί allintitle: **π.χ. allintitle:εκπαιδευτικά χρονικά**. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα το google θα επιστρέψει όλες τις διευθύνσεις που εμφανίζουν στον τίτλο τους και τις δυο λέξεις (εκπαιδευτικά και χρονικά).
- Η λέξη-κλειδί intext: **π.χ. intext:εκπαιδευτικά χρονικά**. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα το google θα επιστρέψει όλες τις διευθύνσεις που περιέχουν τη λέξη εκπαιδευτικά σε οποιοδήποτε σημείο εκτός από τον τίτλο της ιστοσελίδας και τη λέξη χρονικά οπουδήποτε.
- Η λέξη-κλειδί allintext: **π.χ. allintext:εκπαιδευτικά χρονικά**.
- Η λέξη-κλειδί define: **πχ define:culture** εμφανίζει τον **ορισμό** από τη λέξη που δώσαμε.
- Η λέξη-κλειδί site: **πχ: απίστευτα site:coolweb.gr** (θα βρει όλα τα σχετικά με τα απίστευτα, μόνο στο site coolweb.gr)